Каб.-10-6.

84б.

АДЫГЭБЗЭМРЭ ЛИТЕРАТУРЭМКIЭ ОЛИМПИАДЭ

10 КЛАСС

1. *Махуэр уейщи, жьы зэпихум хуарзэу уэсыр кърехьэкI.* Мы сатырым хэтщ
   а) макъзешэу 14; (б) макъзешэу 15; в) макъзешэу 16; г) макъзешэу 17. 3б.

2. Макъ дэкIуашэ зэгуэгъуищ (жьгъыжьгъ, дэгу, пIытIа) мы псалъэм хэтщ:
   (а) дытетIысхьащ; б) пIэтIрэжаныфэ; в) гъуэгурыкIуэ; г) лэныстальэ. 3б.

3. *СемышкIэ, сэхуран* къэкIыгъэцIэм синоним мы псалъэр хуохъу:
   а) зэнтхъ; б) гъасэ; в) хъурмыж; (г) дыгъэгъазэ. 3б.

4. *Псыкъуийм къисшурэ жэмыр псы езгъэфащ, хьэщбэкхъым къездзыхри мэкъу естащ, къакъырэр къэзгъэкъэбзащ, уэщымкIэ пхъэ скъутэри пыщIыкIым щIэсхьащ, джэдкъазыр згъэшхащ, итIани зэманыр къульшыкъум нэса къудейщ.* Мы псалъэухам къыхэтхыкIын:
   а) диалект псалъэхэр къакъырэ 3б
   б) жьы хъуа псалъэхэр хьэщбэкхъ, уэщ 3б
   в) ди бзэм къищта хамэ псалъэхэр къакъырэ, зэман, къульшыкъу, къаз 3б
   г) псалъэпкъитIу зэхэт псалъэхэр джэдкъаз, хьэщбэкхъ 3б.

5. Пэжу тха псалъэр къыхэхын:
   (а) бзаджэнаджэ; б) бзэджэнаджэ; в) бзаджэ-наджэ; г) бзэджэ-наджэ. 3б.

6. *Дэ фэ дывдоплъей.* Мыбдеж етIуанэ щхьэм и щхьэ цIэпапщIэу къыщыкIуар
   а) обстоятельственнэ падежым итщ; б) послеложнэ падежым итщ;
   в) именительнэ падежым итщ; (г) эргативнэ падежым итщ. 3б.

7. Мы псалъэухам уступительнэ наклоненэ зиIэ глагол къыщокIуэ:
   (а) *Мыр уэ пхуэсIуэтэжкIи, си сабий гъащIэ блэкIам уеубзэжыфынкъым;*
   б) *Си анэр гузэващ, дэжеящ, къежэхащ, хьэблэр къызэхижыхьащ;*
   в) *Станцым нэси унигъэсмэ, ар бзэм дежкIэ уфIэмащIэ;*
   г) *Ар сымыщIэу щытыгъатэм, кIэщI дыдэнут сэ си гъащIэр.* 3б.

8. *Нобэ махуэр псынщIэу иухащ.* Мы псалъэухам обстоятельствэу хэуващ
   а) зэман, щхьэусыгъуэ къэзыгъэлъагъуэ наречиехэр;
   (б) зэман, лэжьыгъэм и къэхъукIэ наречиехэр;
   в) мардэ, зэман къэзыгъэлъагъуэ наречиехэр;
   г) щIыпIэ, щхьэусыгъуэ, зэман къэзыгъэлъагъуэ наречиехэр. 3б

9. Мы псалъэухам и подлежащэр еигъэ цIэпапщIэу къэкIуащ:
   а) *Абыхэм я пщIантIэм зыгуэр дохьэри шындэбзиймкIэ йокIуэкI;*
   б) *Ди саугъэтыр епщIанэ классым фыфейщ, ар фэ къэвлэжьащ.*
   (в) *МазищкIэ нэмыцэхэм яIыгъа си къуажэм дыдейхэр къекIуэлIэжат.*
   г) *Хэт жьыуэ къэтэджми, абы насып егъуэт.* 3б.

10. *Махуищ нэхъ дэмыкIыу, шум игъуэта уIэгъэр кIыжын щIидзащ.* Мы псалъэухам и сказуемэу къэкIуар
   а) глагол сказуемэ къызэрыкIуэщ; б) цIэ-сказуемэ зэхэтщ;
   в) цIэ-сказуемэ къызэрыкIуэщ; (г) глагол сказуемэ зэхэтщ. 3б

11. Мы псалъэухам дополненэ зэлъэпкъэгъу къыщокIуэ:

а) Мусэрэ Муратрэ псэлъэн щIадзэ; б) Мурат зэгуэпащ, пэпщащ, и къэпталым есэбэуащ;
в) Махуэр уэмт, мамырт; г) Шыхулъагъуэм, Вагъуэбыным, Вагъуэзэшиблым сеплъу сыхэлът.

12. Псалъэухам фыкъеджэ, къызыхуэт хьэрфхэмрэ нагъыщэхэмрэ фтхыж.

Зэман зэманкIэрэ з...кIэлъхьэужьу блэж маш...нэхэр къегъэувыIэри арых...эу зи нэщхъыфIагъ...р нэгум имыкI Лусэ пыгуфIыкIыжу абы и пащхьэ къохутэ дэлъхум и тыгъэ лъапIэр кI...синкIэ щIэрыпсыр телъых...эщ

13. *«Алмэсты мажьэ»* псалъэ шэрыуэр хужаIэ хабзэщ:

а) зи мурадхэр зэзыгъэхъулIэф, зыхуейр цIыхухэм къезыгъэщIэфым;
б) и мыIуэху зэрихуэу, жимыIэпхъэ жиIэу, цIыхуитI зриушту дэтым;
в) бзылъхугъэ гъэфIам, Iуэху щIэным, лэжьыгъэм зыщызыдзейм;
г) жьэ бзаджэ зиIэ, гурыуэу куэд жызыIэ, цIыхубз хъущIэрейм.

14. Псалъэжьыр нэвгъэсыж. *«Мывэ сыныр мэкIуэдыж, мыкIуэдыжыр ...»*

а) акъылщ; б) былымщ; в) бынщ; г) уэрэдщ.

15. «Къамботрэ Лацэрэ» тхыгъэм къыхэщыж Тембот, илъ ищIэжу, иукIащ

а) ЗекIуэлIокъуэ; б) Аслъэнокъуэ; в) Ашэжьокъуэ; г) Мэхъэшокъуэ.

16. *Хыр си шакъалъэу,*
Къалэм хуэфащэ сиIатэм,
Ди ТекIуэныгъэм и усэр,
ДыщэпскIэ уафэм истхэнт – мы усэр итхащ

а) КIуащ БетIал;
б) Мыкъуэжь Анатолэ;
в) КIыщокъуэ Алим;
г) Тхьэгъэзит Зубер.

17. КIэрашэ Т. и «Шапсыгъ пщащэ» повестым къыхощыж адыгэлI цIэрыIуэ

а) Андемыркъан; б) Хьэтх Мыхьэмэт; в) Идар Темрыкъуэ; г) Абрэдж Нухь.

18. Шортэн Аскэрбий и *«Мурат»* пьесэм къыхэщыж *Дек*

а) бгырыс зауэлIхэм я Iэтащхьэщ;
б) хэкупщ Бомэт и къуэщ;
в) инджылыз миссием и лIыкIуэщ;
г) Урысейм къикIыу, Кавказым къагъэкIуа революционерщ.

19. УсакIуэ КIуащ БетIал мыпхуэдэ поэмэ итхащ:

а) «Си хэку»; б) «Индыл»; в) «Къытехьэ бгыпэм»; г) «Нэху».

20. КIыщокъуэ Алим лъахэм хуиIэ лъагъуныгъэр къыщигъэлъэгъуащ

а) «Кхъужьей къудамэ» усэм; б) «Си дыгъэ» усэм;
в) «ЗэкъуэшитI» усэм; г) «Дунейм имыIэ къегъэжьапIэ» усэм.